

การเสวนาเรื่องประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา เพื่อนำไปสู่ ON-FARM RESEARCH

ในปี พ.ศ.2545 ในขณะที่รัฐบาล ได้มีนโยบายที่จะเพิ่มพื้นที่การปลูกและเพิ่มผลผลิตยางพาราให้มากขึ้น โดยเน้นไปที่ปริมาณและมูลค่าการส่งออก ซึ่งเป็นรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราได้ร้องเรียนกับรัฐบาลว่าเทคโนโลยีที่ได้รับการถ่ายทอดจากหน่วยงานรัฐบาลนั้น ไม่สามารถนำไปปฏิบัติให้ได้เหมาะสมกับสภาพการผลิตและสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ยางที่กรมวิชาการเกษตรได้ค้นคว้าขึ้นหรือการเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น เทคนิคการกรีดยาง การดูแลรักษาสวนยาง การให้น้ำ ขุดลอกจนชนิดและราคาของปุ๋ยที่เกษตรกรสมควรจะต้องใช้ จากคำแนะนำที่เกิดขึ้นจากการวิจัยล้วนแต่ไม่เหมาะสมกับสภาพการผลิตของสวนยางพาราที่เกษตรกรปลูกและลงทุนในการปฏิบัติ ประกอบกับรัฐบาลยังไม่มีแนวทางในการแนะนำเกษตรกรให้เพิ่มรายได้จากการประกอบอาชีพการทำสวนยาง จากระบบสวนยางที่เป็นอยู่ได้ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราหลายรายได้เรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือหาแนวทางในการแก้ไขเพื่อปรับปรุงให้เทคโนโลยีที่แนะนำให้เกษตรกรผู้ทำสวนยางนั้น สามารถปรับใช้เป็นเทคโนโลยีให้สามารถปฏิบัติได้

นักวิชาการจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยในการประชุมร่วมกันระหว่างนักวิชาการจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและเกษตรกรเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2545 ได้ลงความเห็นว่าคุณลักษณะของสวนยางพาราที่แพร่กระจายไปในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย ตั้งแต่ภาคใต้ตอนล่าง ภาคใต้ตอนบน ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือแม้กระทั่งภาคเหนือและภาคตะวันตกนั้น มีลักษณะของทรัพยากรทางกายภาพ (physical resources) และทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic resources) ที่ต่างกันมาก ทรัพยากรทั้งสองชนิดเป็นตัวกำหนดอย่างแท้จริงในการที่จะนำเทคโนโลยีที่วิจัยได้ไปปฏิบัติโดยเกษตรกรอย่างยั่งยืน นั่นหมายถึงการผลิตที่มีตลาดรองรับด้วยราคาอันเหมาะสมในการผลิตในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาวะทางเศรษฐกิจของสังคมของเกษตรกรซึ่งผันแปรไปตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจและความเชื่อถือ การศึกษา สังคมและการเมือง และสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรนี้เองที่เป็นตัวแปรว่าเทคโนโลยีการผลิตและการเพิ่มคุณภาพของยางพาราจะสามารถนำมาใช้โดยเกษตรกรอย่างยั่งยืนได้หรือไม่

การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มคุณภาพยางพารา เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้จำเป็นต้องใช้แนวทางการวิจัยและพัฒนาระบบการทำฟาร์ม (Farming System Research and Development) กล่าวคือจะต้องพิจารณาและเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงทรัพยากรฟาร์ม ทั้งกายภาพ และเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรอย่างแท้จริง เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตยางพาราโดยเกษตรกร แล้วจึงนำเอางานวิจัยที่ได้เคยทดสอบค้นคว้าในสภาพการวิจัยประยุกต์มาแก้ปัญหาของเกษตรกรโดยการทดสอบในพื้นที่ ๆ เกษตรกรดำรงชีวิตปลูกสร้างสวนยางพาราอยู่ เพื่อให้ได้มาซึ่งสถานการณ์ที่เทคโนโลยีต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับทรัพยากรฟาร์มอย่างแท้จริง และโดยเกษตรกรผู้ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติอีกด้วย เทคโนโลยีใด ๆ สามารถพิสูจน์ได้ว่า

เป็นเทคโนโลยีที่เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้ เป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของเกษตรกรแล้วจึงนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติต่อไป

เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าใจปัญหาด้านการผลิต การจัดการ ตลอดจนการตลาดและการแปรรูปยางพารา ซึ่งจำเป็นต้องบูรณาการต่อไประหว่างนักวิจัย นักวิชาการ นักส่งเสริม เกษตรกร และธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับยางพารา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยจึงร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจัดเสวนาเรื่องประเด็นปัญหาสาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการผลิตและคุณภาพยางพาราต่อไป โดยใช้วิธีวิจัยการทดสอบในไร่นาเกษตรกร การสัมมนาดังกล่าวได้จัดขึ้นในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ กรุงเทพฯ

เสวนาเรื่องประเด็นปัญหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและการ แปรรูปยางพารานำไปสู่ On Farm Research

1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทส่งเสริมไม่แสวงหากำไร สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2503 และต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขรวม 3 ครั้ง ในปี พ.ศ.2508, 2518 และปี 2530 โดยมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการสงเคราะห์การทำสวนยาง รวมทั้งการทำสวนยางและสวนไม้ยืนต้น ตลอดจนกิจการที่เกี่ยวข้องเป็นการสาธิตและส่งเสริมเพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์ รวมตลอดถึงการดำเนินกิจการส่งเสริมหรือสงเคราะห์การปลูกแทนไม้ยืนต้นชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจตามที่รัฐบาลมอบหมาย ซึ่งตลอดเวลา 42 ปี สกย.มีโครงการหลัก 2 โครงการ คือ (1) โครงการสงเคราะห์การทำสวนยาง ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่จัดตั้ง สกย. โดย สกย.ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรโดยการให้การสงเคราะห์ปลูกแทนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดีหรือไม้ยืนต้นชนิดอื่น และ (2) โครงการปลูกยางพาราในที่แห่งใหม่ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2532 นอกจากนี้ สกย.ยังมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับยางอีกหลายโครงการ รวมทั้งการแทรกแซงตลาดยาง การประมูลยาง การแปรรูป และอุตสาหกรรมยาง ตลอดจนรับผิดชอบดำเนินการโครงการลดพื้นที่ปลูกกาแฟและพริกไทย

ตลอดระยะเวลา 42 ปี (2503-2545) ที่ผ่านมา สกย.ได้ให้สงเคราะห์ปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดีไปแล้ว 12 ล้านไร่ และปัจจุบันนี้จะต้องดูแลสวนสงเคราะห์ปลูกแทนปีละ 1.5 ล้านไร่ ในปี 2546 มีเป้าหมายมีทุนเพื่อการสงเคราะห์ปลูกแทนจำนวน 155,000 ไร่ ในภาคตะวันออกและภาคใต้โดยกำหนดเป้าหมายไว้ที่ 350,000 ไร่ ซึ่งในการดำเนินงานดังกล่าวนี้ สกย.ได้ให้พนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (พสย.) เป็นพนักงานหลักในการปฏิบัติงานตั้งแต่รับคำขอ สำรวจสวน แจกผลการอนุมัติ จ่ายวัสดุสงเคราะห์ และการตรวจสอบ รวมถึงการให้คำแนะนำทางด้านวิชาการตั้งแต่การปลูกยางพารา ตลอดจนถึงให้คำแนะนำด้านการดูแล การใส่ปุ๋ย รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการกรีดยางจนถึงการทำยางแผ่น ซึ่งงานดังกล่าวมีระบบการติดตามตรวจสอบ สกย.มีแนวคิดที่จะให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต ซึ่งขณะนี้มีผลงานวิจัยใหม่ ๆ ทางด้านยางพารา เช่น พันธุ์ยาง ปุ๋ย วิธีการกรีดยาง เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต แต่เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติในแปลงเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งก่อน แล้วทำการวิเคราะห์และประเมินให้ได้ผลเป็นที่พอใจก่อนที่จะขยายผลไปยังเกษตรกรทุกระยะต่อไป ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้สอดคล้องกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ สกย.ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจในด้านการส่งเสริมการปลูก ทดแทนยางเก่า ไปสู่การส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตของชาวสวนยาง โดยอาศัยการวิจัยร่วมกัน

ดังนั้น สกย.มีความตระหนักถึงบทบาทดังกล่าว จึงได้ร่วมมือกับ สกว.ในการทำการวิจัยเรื่อง On-Farm research โดยในเบื้องต้นจัดเสวนาในประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา โดยการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรชาวสวนยาง ซึ่งหลังจากการเสวนาจะมีการแบ่งทีมนักวิจัย ซึ่งประกอบด้วยนักวิจัย FSR&D (Farming System Research and Development) จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ นักส่งเสริม ตัวแทนเกษตรกร และนักเศรษฐศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุด เพื่อออกไปศึกษาวิเคราะห์ในแต่ละภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดหนองคาย ภาคกลาง จังหวัดระยอง ภาคใต้ ตอนบน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และภาคใต้ตอนล่าง จังหวัดสงขลา) จากนั้นแต่ละภาคจะต้องวิเคราะห์วางแผนการทดสอบในไร่นาและลงสู่การทดสอบเพื่อนำไปเผยแพร่เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรในวงกว้างต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อทราบประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา

1.3 เป้าหมาย จำนวน 60 คน ได้แบ่งกลุ่มผู้เสวนาออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับยางพารา จำนวน 5 องค์กร (สกย., อสย.,สถาบันวิจัยยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร) จำนวนผู้เข้าร่วมเสวนา 20 คน

1.3.2 ตัวแทนเกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศ จำนวน 20 คน

1.3.3 ตัวแทนสถาบันเกษตรกร และตัวแทนเกษตรกร 3 คน

1.3.4 เจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จำนวน 15 คน

1.3.5 ภาคเอกชน จำนวน 2 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จะได้ทราบถึงประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา เพื่อนำไปสู่การทำ On-farm research

1.5 งบประมาณ 91,978 บาท ตามเอกสารแนบ

(โดย สกว.รับผิดชอบค่าใช้จ่ายจำนวน 39,536 บาท และ สกย.รับผิดชอบ 52,442 บาท)

1.6 ผู้รับผิดชอบโครงการ ฝ่ายวิจัยและแผน

โครงการความร่วมมือกับ สกว. เพื่อทำการวิจัยทดลองปฏิบัติจริง
 ในแปลงของเกษตรกร (On farm research)
 การเสวนาเรื่อง ประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิต
 และการแปรรูปยางพารา
 ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ณ โรงแรมรอยัล ซิตี้ กรุงเทพฯ ฯ

เวลา	หัวข้อการเสวนา	ผู้เสวนา	ผู้ดำเนินการเสวนา
07.30 – 08.00 น.	ลงทะเบียน		
08.00 – 08.45 น.	พิธีเปิด โครงการวิจัยทดลองปฏิบัติจริงในแปลงของเกษตรกร (On farm research) และมอบนโยบาย ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)		
08.45-09.00 น.	ความจำเป็น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ในการจัดเสวนาเรื่อง “ประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและ การแปรรูปยางพารา” โดย รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ และ ดร.อภิพรรณ พุกภักดี		
09.00-10.30 น.	บทบาทภารกิจของ แต่ละองค์กร	น.ส.ผ่องเพ็ญ สัมมาพันธ์ (ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุน สงเคราะห์การทำสวนยาง) นายประสาธ เกศพิทักษ์ (ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยาง) นายวิรัตน์ เนียมเล็ก (รองผู้อำนวยการองค์การสวนยาง) นายชวาลวุฒฒ ไชยนิติ (อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	รศ.ดร.อภิพรรณ พุกภักดี (ภาควิชาพืชไร่นา ม.เกษตรศาสตร์) ผู้ประสานงานของ สกว.
10.30-11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง		
11.00 – 12.30 น.	“ประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไข การผลิตและการแปรรูป ยางพารา”	ดร.เวท ไทยนุกูล (ตัวแทนภาคเอกชน) นายวิทยา งานทวี (ตัวแทนภาคเอกชน)	นางวราภรณ์ ขจรไชยกุล (ผู้อำนวยการส่วน อุตสาหกรรม)
12.30 – 13.30 น.	พักรับประทานอาหารเที่ยง		

เวลา	หัวข้อการเสวนา	ผู้เสวนา	ผู้ดำเนินการเสวนา
3.30 – 16.00 น.	“ประเด็นปัญหา สาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไข การผลิตและการแปรรูป ยางพารา”	นายอุทัย สอนหลักทรัพย์ (ตัวแทนสถาบันเกษตรกร) นายเกียรติย์ วงศ์สีกิจ (ตัวแทนเกษตรกร) นายบุญสวย ชัยคต (ตัวแทนสถาบันเกษตรกร) นายรัตนชัย เพียรทอง (ตัวแทนเกษตรกร) นายอุดมศักดิ์ สุทธิเวทิน (ตัวแทนเกษตรกร)	นายสมศิริ อัญชลิสังกาศ (หัวหน้าส่วนพัฒนาและส่ง เสริมอาชีพเสริม ฝ่ายพัฒนา สวนสหกรณ์ รักษาการใน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่าย วิจัยและแผน)
16.00-16.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง		
16.30-16.40 น.	ปิดการเสวนา		น.ส.ผ่องเพ็ญ สัมมาพันธ์ (ผู้อำนวยการสำนักงานกอง ทุนสหกรณ์การทำสวนยาง)

ผลการเสวนา

จากการเสวนาประเด็นปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา เพื่อนำไปสู่โครงการทดสอบในสวนยางพารานั้น สามารถที่จะสรุปผลของการเสวนาได้ดังนี้

ปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาการผลิตยางพารา

1. ทางกายภาพ

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
<p>1. เกษตรกรปลูกยางพาราในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง มีปัญหาโรครากเน่า ปัญหาการพังทลายของหน้าดิน ปัญหาความยุ่งยากในการใช้แรงงานกรีต</p>	<p>1. เกษตรกรปลูกยางพาราในพื้นที่นา ระดับน้ำใต้ดินตื้น ระบายน้ำไม่ดี</p> <p>2. เกษตรกรปลูกยางพาราในพื้นที่ลาดชัน ดินลูกรัง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>1. จัดระบบ Zonning พื้นที่ปลูกยางที่เหมาะสม และวางมาตรการการควบคุมพื้นที่ปลูกยางที่ชัดเจนโดยการใช้มาตรการด้านการให้เงินทุนสงเคราะห์ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต</p> <p>2. วิจัยการแก้ปัญหาหน้าท่วมขังสวนยางพาราซึ่งปลูกในพื้นที่นา เช่นการจัดการระบบระบายน้ำออกจากแปลงปลูกที่มีประสิทธิภาพ การขุดแหล่งน้ำเพื่อรองรับน้ำส่วนเกินในช่วงฝนตก</p> <p>3. เร่งรัดการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดินและส่งเสริมการปลูกพืชคลุมดินในพื้นที่ลาดชัน</p>
<p>2. สภาพนิเวศเกษตรที่แปรเปลี่ยนไป เกิดสภาวะฝนทิ้งช่วง และ/หรือสภาพน้ำท่วมขังที่ยาว</p>	<p>1. มีการบุกรุกทำลายป่ามากขึ้น เนื้อที่ป่าลดน้อยลง</p> <p>2. พันธุ์ยางพาราที่เกษตรกรใช้</p>	<p>1. ในระยะสั้นเร่งรัดการวิจัยด้านการจัดการ Soil Mulching ที่เหมาะสมเพื่อแก้</p>

<p>นาน ผลผลิตยางได้รับผล กระทบ มีวันกรีดยาลดลง ผลผลิต ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง การปลูก พืชแซม/พืชร่วมยางเป็นไปใน ลักษณะการเกษตรใช้น้ำฝน มี ความเสี่ยงสูง</p> <p>3. การขนส่งปัจจัยการผลิตและ ผลผลิตยางพารามีปัญหาด้าน การคมนาคม</p>	<p>ปลูกยังไม่เหมาะสมกับเงื่อนไข ของพื้นที่</p> <p>3. เกษตรกรชาวสวนยางพารา ส่วนใหญ่ขาดการวางแผนการ วางแผนแปลงปลูกที่เหมาะสม ขาดการวางแผนการจัดการ แหล่งน้ำประจำพื้นที่ปลูก</p> <p>1. เกษตรกรส่วนหนึ่งปลูก ยางพาราในพื้นที่ทุรกันดาร พื้นที่ ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์</p>	<p>ไขปัญหาการกระทบแล้งและ วิจัยการฟื้นฟูสวนยางพารา หลังผ่านพ้นภาวะน้ำท่วมขัง แปลง</p> <p>2. ในระยะยาวศึกษาการใช้ พันธุ์ยางพาราที่ทนทานต่อ สภาวะฝนทิ้งช่วงและ/หรือทน ทานต่อสภาวะน้ำท่วมขัง</p> <p>3. ศึกษาการจัดการด้านการปฏิ รูปที่ดินสวนยางพาราที่เหมาะสม ในพื้นที่ที่อยู่ในเงื่อนไขที่ได้ รับการสงเคราะห์ โดยการกัน พื้นที่ส่วนหนึ่งขุดแหล่งน้ำ</p> <p>1. เร่งรัดการออกสำรวจและการ ออกเอกสารสิทธิ์และวางแผน การจัดทำถนนเข้าไปในพื้นที่ โดยแนวทางการปฏิรูปที่ดิน</p>
--	---	---

2. ด้านชีวภาพ

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
<p>1. ผลผลิตต่ำ ปัญหาโรคหน้า ยาง ปัญหาอายุการเก็บเกี่ยว ผลผลิตสั้น ต้นทุนสูงจากการที่ ต้องแก้ปัญหาข้างต้น</p>	<p>1. พันธุ์ยางพาราของกรมวิชา การเกษตรยังไม่เป็นที่เชื่อถือ การพัฒนาพันธุ์ยางพาราของ ประเทศไทยล่าช้า</p>	<p>1. กรมวิชาการเกษตรต้องให้ ความสำคัญในการพัฒนาพันธุ์ ยางพาราและการทดสอบ เปรียบเทียบพันธุ์ยางใน</p>

<p>2.ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ปลูกยางพาราลดน้อยลง โรคแมลงรุนแรงขึ้น ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดต่ำลง ผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูงขึ้น</p> <p>3.การผสมผสานระหว่างระบบการปลูกพืชกับการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ปลูกยางพารายังขาดการศึกษาอย่างจริงจัง ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการผลิตตามศักยภาพที่พึงมีจึงค่อนข้างต่ำ เกษตรกรเสียโอกาสในการ</p>	<p>2.การควบคุมแหล่งผลิตและจำหน่ายต้นพันธุ์ยางพารายังไม่มีมาตรการที่รัดกุม</p> <p>1. สมดุลย์ทางธรรมชาติที่สูญเสียไปจากการมุ่งเน้นเฉพาะผลผลิตยางเพียงอย่างเดียวในอดีต ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพที่เคยมีในระบบป่ายาง</p> <p>1.ขาดเทคโนโลยีหรือทางเลือกที่เหมาะสม เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านนี้</p>	<p>ลักษณะ Site Specific มากขึ้น</p> <p>2.วางมาตรการควบคุมแหล่งผลิตและจำหน่ายต้นพันธุ์ยางพาราที่รัดกุมและต่อเนื่อง</p> <p>1.เร่งรัดการพัฒนาระบบการปลูกพืชที่สร้างความหลากหลายทางชีวภาพให้กลับคืนมา</p> <p>2.ศึกษาและแนะนำระบบการปลูกพืชแบบMulti -Storey Cropping Systems หรือระบบวนเกษตรหรือป่ายางให้เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนหนึ่งของพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร โดยศึกษาระบบหรือสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างพื้นที่ป่ายางและพื้นที่ที่เป็นการปลูกยางพาราแบบ intensive ในพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดที่มีอยู่</p> <p>1.เร่งรัดการดำเนินงานวิจัยอย่างมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเช่นกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง</p>
---	---	---

สร้างรายได้เพิ่มเติมจากพื้นที่ปลูกยางพารา		เพื่อนำระบบการปลูกพืชผสมผสานกับการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมมาพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์
---	--	---

3.ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
<p>1.ความไม่ชัดเจนและความไม่แน่นอนของแนวนโยบายแห่งรัฐ เช่นต้องการให้พื้นที่ปลูกยางพาราลดลงแต่ยังคงใช้มาตรการประกันราคาที่ยังขัดแย้งกับกลไกการตลาด การส่งเสริมของ BOI แก่ผู้ประกอบการโรงงานยางแผ่นรมควันและโรงงานยางแท่ง โดยไม่พิจารณาถึงจำนวนวัตถุดิบที่ผลิตได้และกำลังการผลิตของโรงงานทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบป้อนโรงงาน ต้นทุนการผลิตของโรงงานสูง การผลักดันนโยบายโดยขาดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการ</p>	<p>1.ยางพาราเป็นพืชการเมือง 2.มีการเปลี่ยนแปลงผู้กุนนโยบายด้านยางพาราอยู่เสมอ และเนื่องจากยางพาราเป็นพืชการเมือง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงขาดความคิดที่เป็นอิสระ ต้องคล้อยตามสถานการณ์ทางการเมืองและมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบด้านนโยบายอยู่เสมอ</p>	<p>1.ให้กลุ่มเกษตรกรได้มีตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมรับทราบแนวทางการพัฒนาสื่อเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดยางพาราและหาวิธีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการผลิิต การแปรรูปและการตลาด 2.รัฐบาลต้องจริงจังในการแก้ปัญหาระยะยาวและต้องมีความเด็ดขาดมั่นคงในแนวนโยบาย การแก้ปัญหาระยะยาวบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริงโดยไม่ต้องหวังผลในความนิยมเกี่ยวกับการรักษาฐานคะแนนการเลือกตั้ง</p> <p>1.ต้องปลูกฝังความเข้าใจที่ถูกต้อง</p>

<p>2.การร่วมกลุ่มของเกษตรกรชาวสวนยางยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในปรัชญาหรือแนวทางของสหกรณ์ที่แท้จริง</p>	<p>1.ผู้นำกลุ่มชาวสวนยางบางส่วนตัดตัวเองไม่ขาดจากการเมืองเนื่องจากยางพาราเป็นพืชการเมือง</p> <p>2.เกษตรกรชาวสวนยางต้องทำงานในช่วงกลางคืน ต้องการการพักผ่อนในช่วงกลางวัน และเนื่องจากลักษณะการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนกระจัดกระจายไม่รวมกลุ่มทำให้ยากต่อการรวมตัวอย่างใกล้ชิดในการปฏิบัติภารกิจร่วมกันของกลุ่ม บทบาทหน้าที่จึงขึ้นอยู่กับตั้งผู้นำกลุ่มเพียงไม่กี่คน</p>	<p>ต้องของการรวมกลุ่มและความสำคัญของระบบสหกรณ์ ความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการกำหนดนโยบายของภาครัฐ</p> <p>2.ผู้นำกลุ่มเกษตรกรต้องกล้าที่จะเผชิญกับข้อเท็จจริงของสถานะการผลิตและการตลาดของยางพารา ต้องไม่สร้างความกดดันที่ผิดซึ่งนำไปสู่การดำเนินนโยบายแห่งรัฐที่สวนทางกับสถานการณ์ที่แท้จริง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ขบวนการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>1.ต้องทำความเข้าใจปัญหาของเกษตรกรที่แท้จริงโดยให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการกำหนดประเด็นปัญหา หัวข้อการวิจัย แนวทางการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>2.ต้องลดความซ้ำซ้อนในภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้ได้ ยุบเลิกหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อนกัน</p>
<p>3.การถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรชาวสวนยางไม่ได้ผล เทคโนโลยีถึงมือเกษตรกรน้อยมาก มีYield Gap ค่อนข้างมากระหว่างผลการดำเนินงานของนักวิจัยกับเกษตรกร</p>	<p>1.เงื่อนไขทางด้านการใช้แรงงาน การถือครองพื้นที่ ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากระบบการผลิตพืชอื่นๆ</p> <p>2.ความไม่ชัดเจนในขอบเขตความรับผิดชอบในการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานเช่นสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมฯ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์</p>	<p>1.ต้องทำความเข้าใจปัญหาของเกษตรกรที่แท้จริงโดยให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการกำหนดประเด็นปัญหา หัวข้อการวิจัย แนวทางการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>2.ต้องลดความซ้ำซ้อนในภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้ได้ ยุบเลิกหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อนกัน</p>

รายชื่อผู้เข้าร่วม เสนา ประเด็น
ปัญหาสาเหตุ ตลอดจนแนวทางแก้ไขการผลิตและ
การแปรรูปยางพาราเพื่อนำไปสู่ On-farm research

1. พนักงานของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
 - 1.1 น.ส.ผ่องเพ็ญ สัมมาพันธ์ ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
 - 1.2 นายจินดา ภูริวงกูร รองผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
 - 1.3 นายปรีชา เพชรมาลา ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการสงเคราะห์
 - 1.4 นายสุธรรม คำรักษ์ ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาสวนสงเคราะห์
 - 1.5 นายยงยุทธ อธิวาสน์พงค์ หัวหน้าส่วนวิชาการและปฏิบัติการ สกย. จ.หนองคาย
 - 1.6 นายประพนธ์ ราชนิยม หัวหน้าส่วนวิชาการและปฏิบัติการ สกย. จ.ระยอง
 - 1.7 นายจรัส บุญรัตน์ หัวหน้าส่วนวิชาการและปฏิบัติการ สกย. จ.สงขลา เขต 1
 - 1.8 นายสมศิริ อัญชลิสังกาศ หัวหน้าส่วนพัฒนาและส่งเสริม ฝ่ายพัฒนาสวนสงเคราะห์
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและแผน
(เป็นผู้ดำเนินการเสนา)
 - 1.9 นายชัยวัชร พรรณสมัย หัวหน้าส่วนนโยบายและแผน
 - 1.10 นายสานิตย์ เกลี้ยงสะอาด หัวหน้าส่วนกิจกรรมพิเศษ
 - 1.11 นายอุดม โกสัยสุก หัวหน้าส่วนพัฒนาสถาบันเกษตรกร
 - 1.12 นางพัชรี รัตนทัศนีย์ จผอ.6
 - 1.13 น.ส.โชติรส แก้วสำเริง จผอ.6
 - 1.14 น.ส.สุมลทา ภัทรโกศล พทก.4
2. ข้าราชการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - 2.1 นายอภิชาติ พงศ์ศรีหตุลชัย อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
 - 2.2 นายชวาลวุฒฒ ไชยนุวัติ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
 - 2.3 นายประสาธ เกศพิทักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยาง
 - 2.4 นายวิรัตน์ เนียมเล็ก รองผู้อำนวยการองค์การสวนยาง
3. นักวิชาการจากหน่วยงานการศึกษา ที่เข้าร่วมเป็นนักวิจัยในส่วนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
 - 3.1 ดร.อภิพรรณ พุกภักดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 3.2 ดร.อิสรา สุขสถาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3	ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3.4	ดร.บัณฑิตินี สุตร์สุคนธ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3.5	ดร.สุวพงษ์ สวัสดิ์พาณิชย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3.6	นายไพโรจน์ สุวรรณจินดา	กรมวิชาการเกษตร
3.7	ดร.วิริยะ ลิมปิ่นนัท	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3.8	ดร.นงลักษณ์ สุพรรณไชยมาศ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3.9	ดร.ธีระ เอกสมรธาเมษฐ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3.10	ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3.11	ดร.อิทธิสุนทร นันทกิจ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3.12	ดร.พีรเดช ทองอำไพ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3.13	คุณสุภัทร อิศรางกูร ณ อยุธยา	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3.14	คุณสุพิชชา เกษมศรีพิทักษ์	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3.15	คุณศิริรักษ์ แสงระชะฎ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3.16	ดร.ประเวทย์ ดุ้ยเต็มวงษ์	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

4. ผู้เข้าร่วมเสวนาจากหน่วยงานเอกชน

4.1	ดร.เวท ไทยนุกูล	ผู้จัดการสมาคมยางพาราไทย
4.2	นายวิทยา งานทวี	นายกสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย
4.3	นางวราภรณ์ ขจรไชยกูล	ผู้อำนวยการส่วนอุตสาหกรรม
4.4	นายอุทัย สอนหลักทรัพย์	ประธานชุมชนสหกรณ์ สกย.อุตสาหกรรมเกษตร
4.5	นายบุญสววย ชัยคต	ประธานสหกรณ์ สกย. อุตสาหกรรมกรรมการเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี
4.6	นายเกียรติ วงศ์สิริกิจ	เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จังหวัดสงขลา
4.7	นายรัตนชัย เพียรทอง	ผู้นำกลุ่มสหกรณ์ ฯ เทพเกษตรย์ตรี จำกัด
4.8	นายอุดมศักดิ์ ศุทธิเวทิน	ผู้นำกลุ่มสหกรณ์ ฯ จันดี จำกัด

รายชื่อตัวแทนเกษตรกร ที่เข้าร่วมเสวนา ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545

34

ณ. โรงแรม รอยัล ซิตี กรุงเทพฯ

สภ.อ./สภ.จ.	ผู้นำกลุ่มเกษตรกร.....จำกัด	กลุ่มฯ/สหกรณ์ฯ.....จำกัด	ที่อยู่	โทรศัพท์
ระยอง	นายมนู มงคลบริรักษ์	สหกรณ์ฯ บ้านศาลาน้ำลึก	66 ม.1 ต.เขาชก อ.หนองใหญ่ จ.ชลบุรี	0-1983 7028
ภูเก็ต	นายรัตนชัย เพียรทอง	สหกรณ์ฯ เทพกษัตริย์ตรี	204 ม. 5 ต. เทพกษัตริย์ตรี อ.ถลาง	
พังงา	นายวิวัฒน์ วสันต์	สหกรณ์ฯ บ้านดินเปิด	9/9 ม.2 ต.ลำภี อ.ท้ายเหมือง	
ตรัง	นายวิรัตน์ อินทร์รัตน์	สหกรณ์ฯ บ้านน้ำผุด	45 ม.1 ต. น้ำผุด อ.เมือง	
นครศรีฯ เขต 2	นายอุดมศักดิ์ สุทธิเวทิน	สหกรณ์ฯ จันดี	179 ม.3 ต.จันดี อ.ฉวาง	
สุราษฎร์ฯ	นายปรีชา ตรีวง	สหกรณ์ฯ บ้านควนรัชฎา	194 ม.3 ต.คลองไทร อ.ท่าฉาง	0-1676-7716
กระบี่	นายสมชาย ณ ประดิษฐ์	สหกรณ์ฯ บ้านคลองยาง	103 ม.1 คลอง ยาง อ.เกาะลัน ตา	
ชุมพร	นายนิคม ยังศรีนาค	สหกรณ์ฯ พระตะเคียน พัฒนา	74 ม. 8 ต.สลุย อ. ท่าแซะ	
สงขลา เขต 1	นายยะโก๊บ จิสวัสดิ์	สหกรณ์ฯ บ้านฉลุง	31 ม.1 ต.ฉลุง อ.หาดใหญ่	
สตูล	นายสันต์ ดลภาวิจิต	สหกรณ์ฯ น้ำผุดพัฒนา	128 ม. 2 ต.น้ำผุด อ. ละงู	
พัทลุง	นายวิระพันธ์ หนูหลง	สหกรณ์ฯ บ้านร่มเมือง	127 ม.5 ต.ร่ม เมือง อ.เมือง	
ยะลา	นายนิทัศน์ สีชมภู	สหกรณ์ฯ ลำพะยา	42/1 ม.3 ต.พะยา อ.เมือง	0-1276-3297, 0-7325-5093

สภ.อ./สภ.จ.	ผู้นำกลุ่มสหกรณ์ฯ.....จำกัด	กลุ่มฯ/สหกรณ์ฯ.....จำกัด	ที่อยู่	โทรศัพท์
ปัตตานี	น.ส.ประยูรสุข คณานุรักษ์	สหกรณ์ฯ นาประดู่	71 ม.6 ต.นาประดู่ อ.โคกโพธิ์	0-7343-1171, 0-1275-8501
นราธิวาส	นายภิญโญ อินนะ	สหกรณ์ฯ บ้านไอร์กรอส	ม.6 ต.จะแนะ	
บุรีรัมย์	นายขจรชน สุตโต	สหกรณ์ฯ บ้านกรวด	ม.1 จันทบ อ.บ้านกรวด จ.บุรีรัมย์	
อุดรธานี	นายสท้าน ชาวุฒิ	สหกรณ์ฯ โพนไผ่	69 ม.10 วาริช ภูมิ อ. วาริชภูมิ จ.สกลนคร	
สุรินทร์	นายบุญสอง จันทร์มี	กลุ่มชำม่วง 2	ม.5 ชำ ม่วง อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ	
อุบลราชธานี	นายวรรณชัย สุदारีย์	กลุ่มพัฒนาสวนสงเคราะห์	ม.1 บัวงาม อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี	
หนองคาย	นายพูน โคตรรสี	กลุ่มพัฒนาสวนสงเคราะห์	12 ม.4 ชัยพร อ.บึงกาฬ จ.หนองคาย	
ศท.กรมส่งเสริม การเกษตร				

จุดเริ่มต้นของการพัฒนา ชุดโครงการวิจัยการทดสอบในสวนยางพาราเพื่อ เพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง

นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเสวนาประเด็นปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขการผลิตและการแปรรูปยางพารา เพื่อนำไปสู่ On-farm research ซึ่งได้จัดขึ้นที่โรงแรม รอยัล ซิตี กรุงเทพฯ ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ได้พบกันอีกครั้งหนึ่งในการประชุม การพัฒนาชุดโครงการวิจัย การทดสอบในสวนยางพาราในวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 ณ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเตรียมการในการเขียนโครงการวิจัยเพื่อเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ในการที่จะพัฒนาชุดโครงการวิจัย “การทดสอบในสวนยางพาราเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง” ดังรายละเอียดปรากฏในรายงานการประชุมวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 และเอกสารแนบรายงานการประชุม แสดงขั้นตอนการพัฒนาชุดโครงการวิจัย

ในการประชุมดังกล่าว นักวิชาการผู้เข้าร่วมประชุมได้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของการพัฒนาชุดโครงการวิจัยการทดสอบในสวนยางพาราเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางไว้ 4 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมตัวก่อนการจัดประชุมใหญ่ของนักวิจัยและนักวิชาการที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งหมายถึงการประชุมนักวิชาการในวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 ณ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา และรวมทั้งการประชุมย่อยเพื่อเตรียมการประชุมใหญ่ในครั้งที่ 2 ที่จัดขึ้น ณ ภาควิชาพืชไร่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันที่ 19 ธันวาคม 2546

กิจกรรมที่ 2 การประชุมของนักวิจัย / นักวิชาการในการเตรียมการเพื่อดำเนินการพัฒนาโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของ “โครงการวิจัยการทดสอบในสวนยางพารา เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมตัวนักวิจัย / นักวิชาการ ที่จะเข้าร่วมในโครงการเพื่อการเขียนโครงการวิจัยการประชุมดังกล่าวเน้นการปูพื้นฐานทางวิชาการเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตยางพารา การวิจัยและการพัฒนาระบบการทำฟาร์ม การทดสอบในไร่ นา ตลอดจนรายละเอียดและหลักเกณฑ์ในการเขียนโครงการวิจัยตามแนวทางที่จะได้รับการสนับสนุนจาก สกว. การดำเนินการทำในโรงแรม ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีระยะเวลาการดำเนินการ 3-4 วัน นับรวมทั้งวันเดินทาง

กิจกรรมที่ 3 การเก็บข้อมูลและการสำรวจของนักวิจัย / นักวิชาการในแต่ละภาค เพื่อให้ได้รายละเอียดในการพัฒนาโครงการวิจัยที่สมบูรณ์ ในการดำเนินการดังกล่าวได้เน้นการเริ่มต้นการเก็บข้อมูล โดยรวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ (จากข้อมูลเดิมที่สำรวจไว้) และจากข้อมูลปฐมภูมิ (ข้อมูลที่สำรวจขึ้นใหม่ทั้งการวัด นับ ชั่ง วิเคราะห์และการสอบถามข้อมูล) ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดเพื่อใช้ในการเขียนโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์

กิจกรรมที่ 4 การประชุมหัวหน้าโครงการร่วมกับนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิในการแก้ไข เพิ่มเติมโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ก่อนส่งเข้าพิจารณาของงบประมาณดำเนินการจาก สกว. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุมดังกล่าวเพื่อให้โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ได้เตรียมขึ้นมีความเหมาะสมชัดเจน และเป็นไปได้ทั้งในการดำเนินการและสอดคล้องกับงบประมาณที่ตั้งไว้

การดำเนินการทำในโรงแรมในเขตกรุงเทพฯ ฯ โดยใช้เวลา 2 วัน (3 คืน) นับวันเดินทาง

สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหัวข้อกิจกรรมที่ 4 นั้น ได้แก่ หลังจากทีภาคต่าง ๆ ได้เสนอโครงการวิจัย “การทดสอบในสวนยางพาราตามแนวทางการวิจัยและพัฒนา” แล้ว ส่วนกลางโดยผู้ประสานงานชุดโครงการ ฯ (ผู้จัดการเครือข่ายวิจัยและพัฒนา”พืชไร่”) จะเขียนรายละเอียดของชุดโครงการ “การทดสอบในสวนยางพารา” ซึ่งจะมีกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการวิจัยทั้ง 4 ภาคเป็นหลัก และมีกิจกรรมประสานงานและสนับสนุนการวิจัยของโครงการวิจัยย่อยต่าง ๆ ดังกล่าว หลังจากนั้นจึงรวบรวมชุดโครงการดังกล่าวเสนอให้นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านแก้ไขและวิจารณ์ ในที่ประชุมหัวหน้าโครงการที่จะจัดขึ้น แล้วจึงแก้ไขซ้ำอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะรวบรวมรายละเอียดของชุดโครงการดังกล่าวเสนอให้ สกว. พิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการต่อไป

สรุปสาระของการประชุม
การพัฒนาชุดโครงการวิจัย “การทดสอบในสวนยางพารา”
วันที่ 31 กรกฎาคม 2546
คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้เข้าประชุม

1. ดร.อภิพรรณ พุกภักดี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พืชไร่”
2. ดร.ธีระ เอกสมทราเมษฐ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ .
3. ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. คุณศิริรักษ์ แสงระชัย	เลขานุการ เครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พืชไร่”
6. คุณพรรณทิพา ขวัญเกื้อ	เลขานุการ “ชุดโครงการปาล์มน้ำมัน”
7. คุณจินตนา ไกรนรา	เลขานุการ “ชุดโครงการนโยบายเกษตรภาคใต้”

เปิดประชุมเวลา 09 : 00 น.

ดร.อภิพรรณ พุกภักดี ซึ่งทำหน้าที่ประธานที่ประชุมกล่าวเปิดประชุมและได้เสนอเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการประชุมดังนี้

ประเด็นหารือ

1. โครงสร้างการจัดทีมวิจัย
2. องค์ประกอบนักวิจัยในแต่ละทีม
3. รูปแบบการบริหารจัดการชุดโครงการฯ
4. กำหนดการประชุม
5. แนวทางการพัฒนา proposal

1. โครงสร้างการจัดทีมวิจัย

ประธานได้นำเสนอโครงสร้างการจัดทีมวิจัยว่า สำหรับงานวิจัย on farm ของยางพารานั้นได้กำหนดไว้ทั้ง 4 ภาค ภาคละ 1 พื้นที่ คือ

- 1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดหนองคาย
- 2) ภาคกลางที่จังหวัดระยอง
- 3) ภาคใต้ตอนบนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 4) ภาคใต้ตอนล่างที่จังหวัดสงขลา

ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นดังกล่าวมีความเห็นว่ากระทรวงเกษตรได้มีการส่งเสริมให้ปลูกยางพาราในภาคเหนืออย่างเป็นรูปธรรมแล้ว ดังนั้น หากชุดโครงการยังคงยึดพื้นที่วิจัยไว้ 4 พื้นที่ ก็ควรตัดพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดในภาคใต้ออกโดยอาจเพิ่มพื้นที่ของภาคเหนือขึ้นแทน ที่ประชุมจึงมีมติให้ตัดพื้นที่ภาคใต้ตอนบน (สุราษฎร์ธานี) ออกและให้เพิ่มที่ภาคเหนือที่จังหวัดน่าน

2. องค์ประกอบนักวิจัยในแต่ละทีม

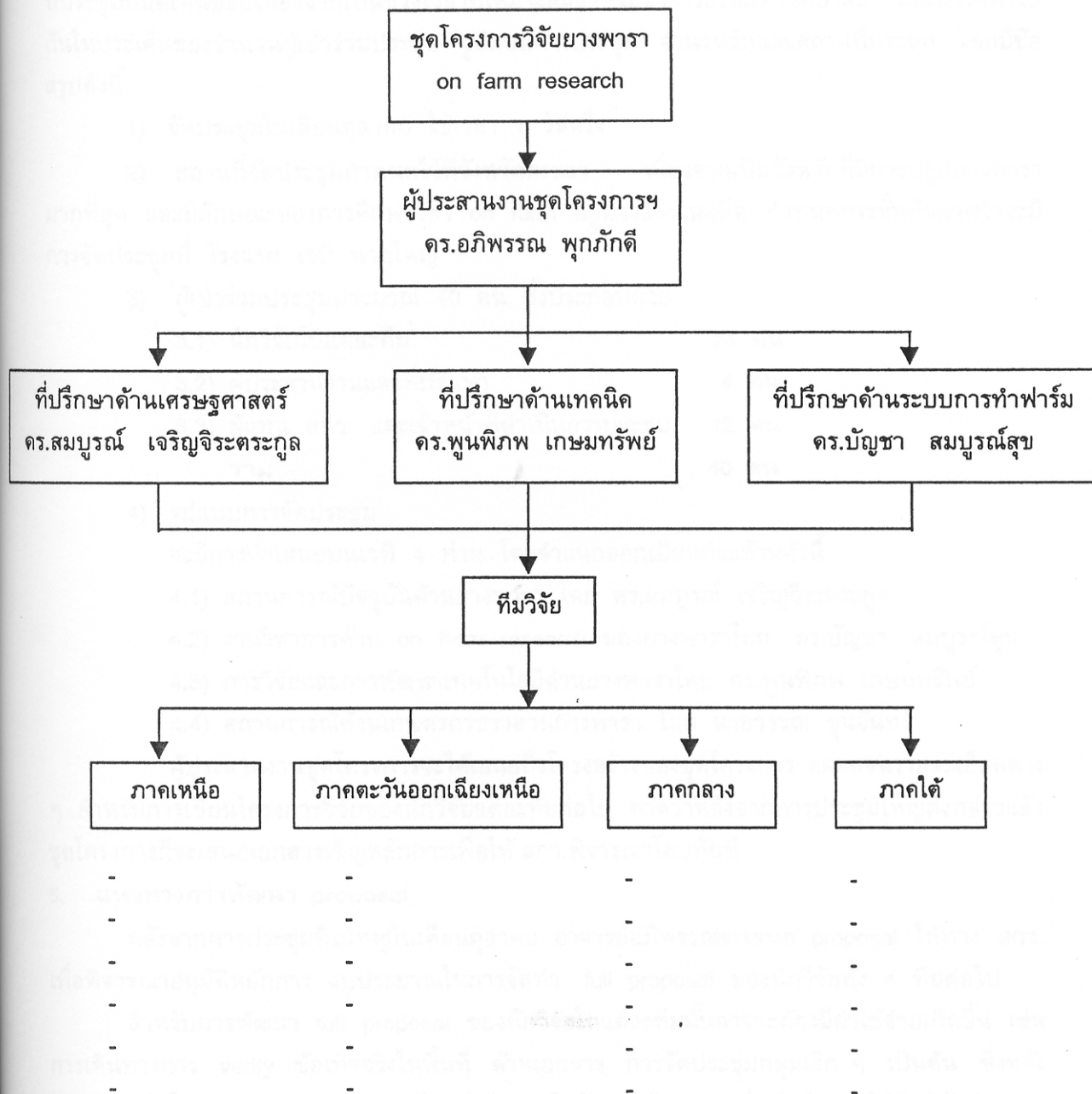
ประธานนำเสนอว่าองค์ประกอบนักวิจัยในแต่ละที่ควรประกอบไปด้วย 6 ส่วนคือ

- 1) นักเศรษฐศาสตร์ประจำโครงการ
- 2) นักวิจัยระบบการทำฟาร์ม
- 3) นักวิชาการจากสถาบันวิจัยยาง
- 4) นักวิชาการจาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.
- 5) นักส่งเสริมจาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.
- 6) เกษตรกรชั้นนำ

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นชอบด้วยเหตุผลที่ว่าการทำงานวิจัย on farm นั้นควรจะมีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ 1) นักวิชาการ 2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริม และ 3) เกษตรกรผู้ใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญของการทำวิจัยระบบการทำฟาร์มนั่นเอง

3. รูปแบบการบริหารจัดการชุดโครงการฯ

ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการจัดรูปแบบการบริหารจัดการชุดโครงการดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการชุดโครงการฯ

4. กำหนดการประชุม

ประธานได้เสนอที่ประชุมว่าจะจัดให้มีการพบกันของนักวิจัยทั้ง 4 ทีม ประมาณเดือนตุลาคม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และยังได้หารือกันในประเด็นของจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม รูปแบบการประชุม จำนวนวันและสถานที่ประชุม โดยมีข้อสรุปดังนี้

1) จัดประชุมในเดือนตุลาคม ใช้เวลา 1 วันครึ่ง

2) สถานที่จัดประชุมกำหนดไว้ที่จังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการปลูกยางพารา มากที่สุด และมีลักษณะของการศึกษาวิชา on farm อยู่บ้างแล้วในอดีต กำหนดการขึ้นต้นคาดว่าจะมีการจัดประชุมที่ โรงแรม เจบี หาดใหญ่

3) ผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 40 คน ซึ่งประกอบด้วย

3.1) นักวิจัยในแต่ละทีม 24 คน

3.2) ผู้ประสานงานและที่ปรึกษา 4 คน

3.3) ผู้แทน สกว. และเจ้าหน้าที่ดำเนินการประชุม 12 คน

รวม 40 คน

4) รูปแบบการจัดประชุม

จะมีการนำเสนอบนเวที 4 ท่าน โดยจำแนกออกเป็นแต่ละด้านดังนี้

4.1) สถานการณ์ปัจจุบันด้านยางพารา โดย ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล

4.2) งานวิชาการด้าน on farm research ของยางพาราโดย ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข

4.3) การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีด้านยางพาราโดย ดร.พูนพิภพ เกษมทรัพย์

4.4) สถานการณ์ด้านเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดย นายวรรณ ขุนจันทร์

ผู้ประสานงานชุดโครงการจะได้นำเสนอถึงโครงสร้างของชุดโครงการ ตลอดจนรายละเอียดต่าง

ๆ สำหรับการเขียนโครงการวิจัยของนักวิจัยแต่ละทีมต่อไป คาดว่าหลังจากการประชุมใหญ่ดังกล่าวแล้ว ชุดโครงการก็จะเสนอเอกสารเชิญหลักการเพื่อให้ สกว.พิจารณาโดยทันที

5. แนวทางการพัฒนา proposal

หลังจากการประชุมทีมใหญ่ในเดือนตุลาคม อาจารย์อภิพรรณจะเสนอ proposal ให้ทาง สกว. เพื่อพิจารณาอนุมัติหลักการ งบประมาณในการจัดทำ full proposal ของนักวิจัยทั้ง 4 ทีมต่อไป

สำหรับการพัฒนา full proposal ของนักวิจัยในแต่ละทีมนั้นอาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น เช่น การเดินทาง การ verify ข้อเท็จจริงในพื้นที่ ด้านเอกสาร การจัดประชุมกลุ่มเล็ก ๆ เป็นต้น ซึ่งหลังจากแต่ละทีมได้ draft proposal แล้ว ให้แต่ละทีมจัดเวทีเล็ก ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ทีมวิจัยนำเสนอ proposal ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้ง user ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมก่อนจะนำไปปรับปรุงเป็น full proposal ฉบับสุดท้ายเสนอให้ชุดโครงการวิจัยดำเนินการพิจารณาและเสนอ สกว. อนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป โดยการจัดเวทีเล็ก ๆ ดังกล่าวที่ประชุมมีความเห็นชอบว่าควรจะทำให้เสร็จสิ้นภายในพื้นที่

ปิดประชุมเวลา 12 : 00 น.

บันทึกการประชุมโดย

1. ศิริรักษ์ แสงระฆัง
2. พรรณทิพา ขวัญเกื้อ
3. จินตนา ไกรนรา

การประชุม

การพัฒนาชุดโครงการวิจัย “การทดสอบในสวนยางพารา

วันที่ 19 ธันวาคม 2546

เวลา 09.30 – 14.00 น.

ณ ภาควิชาพืชไร่ฯ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น
1. ดร.อภิพรรณ พุกภักดี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
2. ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
3. ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
4. ดร.อิสรา สุขสถาน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
5. ดร.พูนพิภพ เกษมทรัพย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
6. คุณชัยวัชร พรรณสมัย	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	
7. คุณสมศิริ อัญชลีสังกาศ	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	
8. คุณพรรณทิพา ขวัญเกื้อ	ชุดโครงการปาล์มน้ำมัน สกว.	
9. คุณศิริรักษ์ แสงระชะฎ	เครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พืชไร่”	

**กำหนดการประชุมทางวิชาการ
การพัฒนาชุดโครงการวิจัยการทดสอบเทคโนโลยี
ในสวนยางพาราเพื่อการเพิ่มผลผลิตและรายได้
ของเกษตรกรชาวสวนยาง
โรงแรม เจ บี หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
วันที่ 9 – 10 กุมภาพันธ์ 2547**

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2547

18.15 น. นักวิจัยจากจังหวัดต่าง ๆ ยกเว้นนักวิจัยจากจังหวัดสงขลา เดินทางโดยเครื่องบินเที่ยวบินที่ TG 235 ถึงสนามบินหาดใหญ่ เดินทางต่อโดยยานพาหนะที่จัดให้เข้าพักแรม ณ โรงแรม เจ บี หาดใหญ่

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547

08.00 – 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 – 09.15 เปิดการประชุมทางวิชาการ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.พีรเดช ทองอำไพ รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

09.15 – 09.30 ความเป็นมาของการพัฒนาชุดโครงการวิจัย การทดสอบเทคโนโลยีในสวนยางพาราเพื่อการเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง โดยรองศาสตราจารย์ ดร.อภิพรหม พุกภักดี ผู้จัดการเครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พืชไร่”

09.30 – 10.10 การบรรยายพิเศษ “นโยบายและเป้าหมายของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในการเพิ่มผลผลิตของยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ของประเทศไทย “โดยคุณผ่องเพ็ญ สัมมาพันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

10.10 – 10.30 พักรับประทานอาหารว่าง และเครื่องดื่ม

10.30 – 12.00 การอภิปรายเรื่อง “เทคโนโลยีระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราไทย” โดยรองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนพิภพ เกษมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- ดำเนินการอภิปรายโดย
 คุณสมศิริ อัญชลิตังกาศ
 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
 12.00 – 13.30 พักรับประทานอาหารกลางวัน
 13.30 – 15.00 การอภิปรายเรื่อง “การทำสวนยางพารากับธุรกิจที่ต่อเนื่องในสถานะการณ์ปัจจุบัน
 โดย คุณวิทยา งานทวี
 นายกสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย
 คุณสุรศักดิ์ สิทธิสงค์
 ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการยางส่วนแยกสงขลา
 คุณวรรณ ขุนจันทร์
 เกษตรกรชาวสวนยางพารา
 ดำเนินการอภิปราย โดย
 รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 15.00 – 15.20 พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
 15.20 – 16.30 การซักถาม เสนอความคิดเห็น และการอภิปรายทั่วไป
 ดำเนินรายการ โดย คุณชัยวัชร พรรณสมัย
 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
 16.30 – 17.30 ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาชุด โครงการวิจัยการทดสอบเทคโนโลยีในสวนยางพารา
 โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อภิพรพรหม พุกภักดี
 ผู้จัดการเครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พีชไร์”
 18.00 – 19.30 รับประทานอาหารเย็น

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2547

- 09.00 – 09.30 ขั้นตอนของการพัฒนาโครงการวิจัยภายใต้ชุด โครงการวิจัยการทดสอบ
 เทคโนโลยีในสวนยางพารา
 โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อภิพรพรหม พุกภักดี
 ผู้จัดการเครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พีชไร์”
 09.30 – 10.00 หลักเกณฑ์ในการพัฒนาโครงการวิจัยที่รอรับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุน
 สนับสนุนการวิจัย
 โดย คุณสุพิชชา สถิตย์พัฒนาพร
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

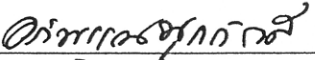
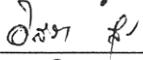
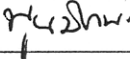
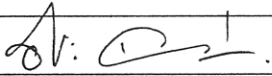

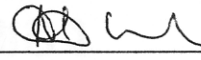
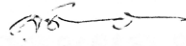
- 10.00 – 10.20 พักรับประทานอาหารว่าง เครื่องดื่ม
- 10.20 – 12.30 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาโครงการวิจัยภายใต้ชุด โครงการวิจัยการทดสอบเทคโนโลยีในสวนยางพารา
ดำเนินรายการ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อภิพรรณ พุกภักดี
ผู้จัดการเครือข่ายวิจัยและพัฒนา “พีชไร”
- 12.30 ปิดการประชุมทางวิชาการ
- 12.30 – 13.30 รับประทานอาหารกลางวัน
- 14.00 เดินทางไปยังสนามบินหาดใหญ่ เพื่อเดินทางกลับกรุงเทพ
โดยเที่ยวบินที่ TG 234 ออกจากสนามบินหาดใหญ่เวลา 15.40 น.
- 17.00-21.00 น. สำหรับนักวิจัยที่เดินทางกลับกรุงเทพในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2547 จะมีรถยนต์มารับท่านที่โรงแรมเพื่อเดินทางไปรับประทานอาหารเย็นที่ภัตตาคารในบริเวณเกาะยอ จังหวัดสงขลา และนำชมภูมิประเทศของจังหวัดสงขลา

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2547

เดินทางกลับจังหวัดต่าง ๆ โดยทางเครื่องบินผ่านกรุงเทพมหานคร
(จะมีรถยนต์มารับท่านจากโรงแรมไปสนามบินหาดใหญ่ 1.40 ชั่วโมง
ก่อนเวลาเครื่องออก)

ประชุมการทดสอบเทคโนโลยีในสวนยางพารา
ณ ภาควิชาพืชไร่นา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ 26 มีนาคม 2547 เวลา 09.30 – 15.00 น.

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น
1. ดร.อภิพรรณ พุกภักดี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
2. ดร.อิสรา สุขสถาน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
3. ดร.พูนพิภพ เกษมทรัพย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
4. ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
5. ดร.ธีระ เอกสมทราเมษฐ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
6. ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
7. ดร.วิริยะ ลิ้มปิ่นนันทน์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
8. ดร.สาตี ชินสถิตย์	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต ๖	
9. อาจารย์วราภรณ์ ขจรไชยกูล	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	
10. คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	
11. คุณชัยวัชร พรรณสมัย	สกย.	

01-2537200

01408116

094666924

094185838

09545814